

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده مدیریت

درس: اصول و مبانی تجارت

موضوع تحقیق: بیمه های باربری (حمل و نقل) کالا

نیمسال اول تحصیلی ۸۷-۸۶

هو الحكيم

فهرست مطالب

چکیده ،

مقدمه ،

تاریخچه پیدایش ،

بیمه در ایران ،

تعریف بیمه (Insurance) ،

تعریف بیمه گر (Insurer) ،

تعریف بیمه گذار (Insured) ،

مورد بیمه (Subject matter of insurance) ،

مبلغ بیمه شده (Sum insured) ،

حق بیمه (Premium) ،

مدت بیمه (Duration of the Insurance) ،

خسارت یا غرامت (Damage-Loss) ،

فرانشیز (Franchise) و

بیمه نامه (insurance policy) .

ادامه فهرست مطالب

شرایط عمومی بیمه نامه ،

شرایط خصوصی بیمه نامه ،

الحاقی (Endorsement)،

بیمه های باربری ،

انواع بیمه باربری ،

تقسیم بندی براساس طریق حمل و نقل کالا ،

تقسیم بندی براساس محدوده جغرافیایی ،

تقسیم بندی براساس نوع پوشش بیمه ای ،

شرایط A,B,C ،

حق بیمه به چه عواملی بستگی دارد؟ ،

1. نوع کالا،

2. نوع بسته بندی ،

3. شیوه حمل،

4. مسیر حمل و

5. پوشش بیمه.

ادامه فهرست مطالب

موارد بیمه در حمل و نقل کالا ،

1. کالا ،

2. کرایه حمل کالا ،

3. بیمه منافع بر کالا ،

اشکال صدور بیمه نامه باربری و

نحوه دریافت خسارت بیمه حمل و نقل.

چکیده

بیمه به عنوان مکانیزم انتقال ریسک است که در آن ، بیمه گذار با پرداخت مبلغی به عنوان حق بیمه مورد بیمه را نزد شرکت بیمه تحت پوشش قرار می دهد، تا در صورت وقوع حادثه خسارت وارده را جبران نماید.

بیمه رشته های مختلفی دارد که با توجه به نیاز بشر از زمان های مختلف رواج یافته است.

در این پژوهش با مفاهیم بیمه همانند :

بیمه ، بیمه گذار ، اصول بیمه ، فرانشیز و انواع بیمه باربری و... آشنا می شویم.

مقدمه

نقش شرکتهای بیمه در ایجاد تامین امنیت و آسایش خاطر برای جریان طرحها اهمیت بسزایی دارد.

هر سازمانی به هنگام تاسیس با اهداف و وظایفی گام به عرصه فعالیت در جامعه می گذارد، علت اصلی پیدایش سازمانها در بیشتر جوامع نیز پاسخگویی به یکسری نیازهای افراد جامعه است.

شرکتهای بیمه را می توان از مهمترین سازمانهای خدماتی فعال در هر جامعه ای به شمار آورد.

تاریخچه پیدایش

- قدیمی ترین نوع بیمه ، بیمه دریایی است که در اواسط قرون وسطی (از قرن پنجم تا پانزدهم) پا به عرصه نهاد.
- سایر انواع بیمه جدیدتر بوده و سالها پس از پیدایش بیمه دریایی بوجود آمده است.

بیمه در ایران

- بیمه گری در ایران از اوایل قرن بیستم بوسیله نمایندگان گه‌های چند شرکت بیمه خارجی شروع شد.
- شرکت سهامی بیمه ایران اولین شرکت بیمه ایرانی می‌باشد که در سال ۱۳۱۴ با سرمایه دولت تشکیل گردید. در سال ۱۳۵۰ بیمه مرکزی ایران تاسیس گردید.

ادامه بیمه در ایران

- از سال ۱۳۶۰ مقرر گردید که از بین شرکتهای ملی شده فقط دو شرکت بیمه آسیا و بیمه البرز به فعالیت ادامه دهند.
- سرانجام با تصویب قانون اداره امور شرکتهای بیمه در سال ۱۳۶۷ انجام عملیات بیمه در انحصار چهار شرکت قرار گرفت که عبارتند از: شرکتهای بیمه ایران، بیمه آسیا، بیمه البرز و بیمه دانا.

تعریف بیمه (Insurance)

بیمه عقدی است که به موجب آن یک طرف تعهد می کند در ازاء پرداخت وجه یا وجوهی از طرف دیگر، در صورت وقوع یا بروز حادثه خسارت وارده بر او را جبران نموده یا وجه معینی را بپردازد.

تعریف بیمه گر (Insurer)

بیمه گر شخصی است که در مقابل حق بیمه از بیمه گذار، تعهد جبران خسارت و یا پرداخت وجه معینی را در صورت وقوع حادثه به عهده می گیرد.

تعریف بیمه گذار (Insured)

بیمه گذار طرف تعهد بیمه گر است. شخصی است که با پرداخت حق بیمه جان یا مال یا مسئولیت خود یا دیگری را تحت پوشش بیمه قرار می دهد.

مورد بیمه (Subject Matter Of Insurance)

مورد بیمه چیزی است که تحت پوشش بیمه قرار می گیرد. مورد بیمه می تواند شخص یا شیء و یا مسولیت باشد.

مبلغ بیمه شده

منظور از مبلغ بیمه شده، ارزش شیء مورد بیمه و یا مبلغی است که بیمه گر در صورت وقوع حادثه تا آن میزان به بیمه گذار یا ذینفع قرارداد بیمه خسارت پرداخت میکند.

حق بیمه (Premium)

حق بیمه وجهی است که بیمه گذار به بیمه گر می پردازد تا درمقابل بیمه گر در هنگام وقوع حادثه و ایجاد خسارت زیان وارده را جبران کند و یا مبلغی به بیمه گذار قرارداد بپردازد.

مدت بیمه (Duration Of The Insurance)

عبارت است از فاصله زمانی بین ابتدا و انتهای بیمه.

منظور از ابتدای بیمه زمانی است که تعهد بیمه گر شروع می شود و انتهای آن نیز تاریخ خاتمه تعهد می باشد.

خسارت یا غرامت (Damage-Loss)

خسارت عبارت است از، زیان وارده به مورد بیمه که در نتیجه وقوع حادثه می باشد و جبران آن در تعهد بیمه گر است.

فرانشیز (Franchise)

فرانشیز به مبلغی از خسارت گفته می شود که به عهده بیمه گذار قرار میگیرد و بیمه گر نسبت به آن تعهدی ندارد.

فلسفه وجود فرانشیز یکی آن است که از اعلام خسارت جزئی با توجه به هزینه رسیدگی و تصفیه خسارت که ممکن است حتی از مبلغ خسارت نیز بیشتر باشد جلوگیری شود و دیگر اینکه بیمه گذار در حفظ و حراست مال بیمه شده با توجه باینکه قسمتی از خسارت بعهده خود اوست، کوشا باشد.

بیمه نامه (Insurance Policy)

بیمه نامه سندی است که بر اساس قانون و مقررات بیمه کشوری که بیمه گر در آن کشور اقامت دارد و با توجه به توافق طرفین تنظیم و امضاء می گردد.

شرایط عمومی بیمه نامه

منظور از شرایط عمومی بیمه نامه مقررات و دستورالعمل های کلی و عمومی است که برای هر یک از انواع بیمه مانند بیمه آتش سوزی، بیمه حمل و نقل، بیمه حوادث و... وضع گردیده و در ظهر بیمه نامه چاپ می شود.

شرایط خصوصی بیمه نامه:

آن دسته از مقرراتی را در بر میگیرد که جنبه عمومی نداشته و ناظر به توافق های خاصی است که بین بیمه گر و هر یک از بیمه گذاران به طور جدا گانه به عمل می آید.

الحاقی (Endorsement)

الحاقی نوشته ایست که متعاقب صدور بیمه نامه به وسیله بیمه گر تنظیم می شود و در آن تغییراتی که لازم است در بیمه نامه به عمل آید منعکس میگردد.

بیمه های باربری (حمل و نقل) کالا

بیمه حمل و نقل کالا یا بیمه باربری قراردادی است که به موجب آن یک طرف (بیمه گر) در قبال دریافت وجهی به عنوان حق بیمه خسارتهای اتفاقی و احتمالی و تصادفی وارد به محموله مورد بیمه را طبق شرایط و مندرجات بیمه نامه جبران می نماید.

بیمه باربری را می توان به سه طریق تقسیم نمود:

1. تقسیم بندی بر اساس طریق حمل و نقل ،
2. تقسیم بندی بر پایه محدوده جغرافیایی و
3. تقسیم بندی بر بر مبنای نوع پوشش بیمه ای .

۱- تقسیم بندی بر اساس طریق حمل کالا

- ۱- حمل و نقل دریایی ،
- ۲- حمل و نقل زمینی و
- ۳- حمل و نقل هوایی.

۲- تقسیم بندی بر پایه محدوده جغرافیایی

1. بیمه حمل و نقل خارج از کشور (بیمه های صادراتی و وارداتی) و
2. بیمه حمل و نقل داخل کشور (بیمه های داخلی).

۳- تقسیم بندی بر مبنای نوع پوشش بیمه ای

1. شرایط تمام خطر (All Risks) ،
2. شرایط WIPA (With Particular Average) با پرداخت خسارت خاص و
3. شرایط FPA (Free Of Particular Average) بدون پرداخت خسارت خاص .

بر اساس تصویب مجمع بیمه گران لندن از تاریخ ۱۹۸۲/۰۱/۰۱
صدور بیمه نامه با شرایط A , B, C جایگزین شرایط یاد شده
گردیده است:

- شرایط A (شرایط تمامه خطر) ،
- شرایط B و
- شرایط C.

بیمه با شرایط A

- در این نوع بیمه کلیه فطرهایی که ممکن است در جریان حمل و نقل به وقوع پیوسته و ایجاد خسارت کند تحت پوشش بیمه می باشد.
- قابل ذکر است حوادث و اتفاقاتی که به عنوان فطرهای عادی حمل و نقل محسوب نمی شود مانند فطر عیب ذاتی و نظایر آن مشمول بیمه نخواهد بود.
- این نوع بیمه کاملترین نوع بیمه حمل و نقل بوده و پدیهی است که برای کالاهایی استفاده می شود که آسیب پذیر می باشند و احتمال تلف شدن یا صدمه دیدن آن در صورت وقوع فطرهای مختلف وجود دارد.

بیمه با شرایط B

این بیمه خطرهای زیر را پوشش می دهد:

1. از بین رفتن یا آسیب دیدگی مورد بیمه در صورتی که مطلقا ناشی از یکی از امور زیر باشد:

● آتش سوزی یا انفجار ،

● به گل نشستن ، برخورد با کف دریا ، غرق شدن یا واژگون شدن کشتی یا شناور ،

● واژگون شدن یا از راه و یا از خط خارج شدن وسیله حمل زمینی،

● تصادف شدید یا برخورد کشتی ، شناور و یا هر وسیله حمل دیگر با هر جسم خارجی به غیر از آب،

● تخلیه کالا در بندر اضطراری و

● زلزله ، آتشفشان و صاعقه.

ادامه بیمه با شرایط B

۲- زیان یا آسیب وارده به کالای بیمه شده که علت آن یکی از امور زیر باشد:

- فداکردن کالا در جریان خسارت عمومی ،
- به دریا انداختن کالا جهت سبک سازی کشتی یا به دریا افتادن کالا از روی عرشه کشتی ،
- ورود آب دریا ، دریاچه یا رودخانه به کشتی ، شناور ، محفظه کالا ، کانتینر ، وسیله بالا بردن کالا یا محل انبار و
- از بین رفتن کامل هر بسته کالا در کشتی یا شناور و یا تلف کلی هر بسته به علت سقوط در هنگام بارگیری و یا تخلیه کشتی یا شناور.

بیمه با شرایط C

این بیمه خطرات زیر را پوشش می دهد:

1. از بین رفتن یا آسیب وارده به مورد بیمه که مطلقاً مرتبط با یکی از موارد زیر باشد:

آتش سوزی یا انفجار ،

به گل نشستن ، برخورد با کف دریا ، غرق شدن یا واژگون شدن کشتی یا شناور ،

واژگون شدن یا از راه و خط خارج شدن وسیله حمل زمینی ،

تصادم یا برخورد کشتی ، شناور یا هر وسیله حمل دیگر با هر جسم خارجی به غیر از آب و

تخلیه کالا در بندر اضطراری .

ادامه بیمه با شرایط C

۲- از بین رفتن یا آسیب دیدگی مورد بیمه که علت آن یکی از موارد زیر باشد:

- فداکردن کالا در جریان خسارت عمومی و
- به دریا انداختن کالا جهت سبک سازی کشتی.

حق بیمه به چه عواملی بستگی دارد؟

1. نوع کالا،
2. نوع بسته بندی ،
3. شیوه حمل ،
4. مسیر حمل و
5. پوشش بیمه.

ادامه حق بیمه به چه عواملی بستگی دارد؟

۱- نوع کالا

کالا ممکن است شکستی، فاسدشدنی، مستعد دزدیده شدن و یا خطرناک باشد، در چنین مواردی حق بیمه کالا بالاتر خواهد بود.

ادامه حق بیمه به چه عواملی بستگی دارد؟

۲- نوع بسته بندی

کالای که بدون بسته بندی مناسب حمل میشود بیشتر از کالایی که بسته بندی آن مناسب است در معرض خطر آسیب دیدگی یا از بین رفتن است.

ادامه حق بیمه به چه عواملی بستگی دارد؟

۳- شیوه حمل

- بیمه حمل هوایی ارزانتر از دریایی است و
- متوسط بیمه دریایی سه تا چهار برابر بیمه هوایی است و در بعضی موارد این تفاوت بیشتر می شود.

ادامه حق بیمه به چه عواملی بستگی دارد؟

۴- مسیر حمل

حق بیمه در مسیرهای حمل با توجه به خطرات و مسایلی که در آنها ممکن است اتفاق بیفتد متفاوت است.

ادامه حق بیمه به چه عواملی بستگی دارد؟

۵- پوشش بیمه

پوشش بیمه ای انتخاب شده می تواند محدود یا گسترده باشد،
در این صورت حق بیمه نیز متناسب با آن متفاوت خواهد بود.

موارد بیمه در حمل و نقل کالا

- کالا،
- کرایه حمل کالا و
- منافع مترتب بر کالا.

۱- کالا

منظور از کالا اشیائی است که دارای ارزش مادی بوده و توسط وسیله نقلیه از جایی به جای دیگر حمل می شود.

۲- کرایه حمل کالا

از آنجائیکه کرایه حمل جزیی از ارزش کالا محسوب می شود ،
هر دو قسمت یکجا تحت پوشش بیمه قرار گیرد.

۲- بیمه منافع بر کالا

منظور از منافع سود احتمالی است که در صورت سالم به مقصد رسیدن کالا عاید بیمه گذار می شود.

اشکال صدور بیمه نامه باربری

- بیمه نامه عمومی (Floating Policy)،
- بیمه نامه با پوشش باز (Open cover) و
- بیمه نامه ساده (Simple policy).

نحوه دریافت خسارت بیمه حمل و نقل

● اسناد و مدارک لازم جهت بررسی پرداخت خسارت محمولات وارداتی و صادراتی :

بارنامه ،

فاکتور خرید ،

صورت بسته بندی ،

گواهی مبدا ،

راهنامه سی . ام . ار . (در حمل های زمینی) ،

کپی پشت و روی پروانه کالا ،

قبوض انبار گمرکی ،

صورت مجلس گمرکی یا بندری ،

گواهی کسر تخلیه یا عدم تحویل (در صورت کسری کالا) ،

گزارش بازدید نماینده لویدز (در صورتی که خسارت خارج از کشور واقع شده باشد) ،

گزارش مقامات انتظامی محل وقوع حادثه (در مورد خسارت های ناشی از حادثه) و

برگ جانیشینی یا فرم و کالتنامه لاتین .

ادامه نحوه دریافت خسارت بیمه حمل و نقل

● اسناد و مدارک بار جهت بررسی پرداخت خسارت محصولات حمل و نقل داخلی:

اعلام خسارت بموقع بیمه گذار ،

صورت‌مجلس با گزارش کارشناسی شرکت بیمه مبنی بر تعیین میزان خسارت ،

گزارش پلیس ،

بارنامه حمل و

فاکتور یا سندی مبنی بر تعیین ارزش واقعی بیمه شده .

ادامه نحوه دریافت خسارت بیمه حمل و نقل

- اسناد و مدارک لازم جهت بررسی پرداخت خسارت محمولات وسائط نقلیه ایی (شناورهای کوچک دریایی):

نامه سازمان بنادر و کشتیرانی مبنی بر وقوع حادثه ،

گزارش هواشناسی محل حادثه ،

گزارش مقامات انتظامی محل حادثه ،

پروانه ثبت و بهره برداری ،

گزارش قابلیت دریا پیمایی از موسسات معتبر و مورد تائید سازمان بنادر و کشتیرانی ،

گواهینامه ایمنی سازمان بنادر و کشتیرانی و

آخرین مجوز خروج شناور از بندر مبدا .

منابع و مأخذ

جاویدی حق - مریم ، بیمه (Insurance) ، نیمسال دوم تحصیلی 85-86

[Http://15aban.com/port.php](http://15aban.com/port.php)

<http://www.iraninsurance.com/?i=AD8MO1cwBjBVYVxo>

www.cent-ir.com

www.bimehasia.ir

www.dana-insurance.com

www.alborz.com

عبدالحمیدی-تورج ، بیمه (Insurance) ، نیمسال اول ۸۵-۸۶